

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวีโดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะตามลำดับดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวีโดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์
2. เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวีที่พัฒนาขึ้น ด้วยการประเมินจากการวัดผล ดังนี้
 - 2.1 เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนทั้งก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ
 - 2.2 เพื่อวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวี โดยการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวีโดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ เป็นแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ในขั้นการพัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวีและการสร้างเครื่องมือและเป็นแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ในขั้นการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านที่พัฒนาขึ้น ด้วยรูปแบบการทดลอง The One – Group Pretest – Posttest Design ซึ่งผู้วิจัยแบ่งลำดับขั้นการดำเนินงานออกเป็น 2 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านและสร้างเครื่องมือ (Development & Test Construction)

1. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนิทานพื้นบ้าน (Development)

การสร้างหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนพัฒนาหลักสูตรของทาบ (Taba, 1972 : 12) ขั้นตอนในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพไว้ 7 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 วิจัยความต้องการ

ขั้นที่ 2 กำหนดจุดมุ่งหมาย

ขั้นที่ 3 คัดเลือกเนื้อหาสาระ

ขั้นที่ 4 จัดเนื้อหาสาระ

ขั้นที่ 5 คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นที่ 6 จัดประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นที่ 7 กำหนดสิ่งที่จะประเมินและวิธีการประเมินผล

การประเมินการพัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิ โดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ โดยสิ่งที่ประเมินคือ สาระของหลักสูตร ทฤษฎีของหลักสูตร การจัดหลักสูตร และผลที่ได้จากการจัดหลักสูตร โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินจากแบบถามประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งมีการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของรายการประเมินกับจุดมุ่งหมาย ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) จำนวน 5 คน และวิเคราะห์คุณภาพด้านความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 30 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Test Construction)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 4 ชนิด ได้แก่

1. หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิ

2. แผนการจัดการเรียนรู้

3. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย แบบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

จำนวน 30 ข้อ

4. แบบวัดเจตคติ เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20

ข้อ

ขั้นที่ 2 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น (Evaluation)

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยการพัฒนาทดลอง (Experimental development) ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ คือนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ที่เปิดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ 1-3) โดยกำหนดเฉพาะนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์รวมมีจำนวนทั้งหมด 576 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, โรงเรียนมัธยมศึกษาสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และโรงเรียนมัธยมศึกษาวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร โดยใช้หลักการตามทฤษฎี Taro Yamane จำนวนนักเรียนทั้งหมด 150 คน ซึ่งจำแนกออกเป็น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 1 ห้องเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และโรงเรียนมัธยมศึกษาวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน รวมจำนวนมีนักเรียน 3 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 50 คน ด้วยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิ โดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติสำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์

3.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และเจตคติต่อหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น

4. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิ ภูมิปัญญาท้องถิ่นสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งจำแนกเนื้อหาออกเป็น 4 เรื่อง ได้แก่

- 1) การพูดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง
- 2) การอ่านออกเสียงและการอ่านจับใจความสำคัญ

- 3) ความงามและคุณค่าของภาษา
- 4) การแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหา และประเด็นสำคัญของสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ในแต่ละข้อ แล้วนำมาเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผนการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ละ 2 คาบ เรียน/สัปดาห์ คาบเรียนละ 60 นาที ซึ่งจัดการปฐมนิเทศการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านที่พัฒนาขึ้น และทดสอบก่อนเรียน และเมื่อเรียนครบ 4 แผนการเรียนรู้ ผู้วิจัย ดำเนินการสรุปสาระการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนอีกครั้งและให้นักเรียนทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนหลังเรียน รวมจำนวนคาบเรียนทั้งหมด 12 คาบเรียน

6. การดำเนินการทดลอง

1. **ขั้นก่อนทดลอง** เป็นการปฐมนิเทศเพื่อเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ และ ทดสอบก่อนเรียน ดังนี้

- 1.1 ชี้แจงหลักการ และวัตถุประสงค์หลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้แก่ผู้สอน และนักเรียน
- 1.2 ชี้แจงขอบเขตของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และหลักเกณฑ์การประเมินผล แก่ผู้สอน และนักศึกษา
- 1.3 ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาไทย ก่อนเรียน (Pre - test)

2. **ขั้นทดลอง** ผู้วิจัยดำเนิน การจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวีโดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ และจัดการเรียนรู้ตาม แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างไว้

3. **ขั้นประเมินผล (Evaluation)** ผู้วิจัยประเมินหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น โดยการวัด ดังนี้

- 3.1 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียน
- 3.2 วัดวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่อง หลวิชัยคำวีซึ่ง โดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ

4. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

4.1 ตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาดำเนินการโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้

4.2 ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดำเนินการดังนี้

1) วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแบบทดสอบ

2) วิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัด

3) วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของวัดที่เป็นแบบปรนัยใช้สูตร KR - 20 (Kuder Richardson - 20)

5. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเปรียบเทียบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการใช้หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น โดยค่าสถิติที่ใช้มีดังนี้ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการวิเคราะห์ความแตกต่างโดยการทดสอบค่าที (t-test for Dependent Samples) (Welkowitz, 1971 : 143)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคาวิโดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตน โกสินทร์

1.1 การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้บริหาร/ประธานกรรมการสถานศึกษา/คณะครู เพื่อลงมติให้ข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคาวิโดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตน โกสินทร์ ดังนี้ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความชัดเจน และเหมาะสม 2) การกำหนดเนื้อหาสามารถจัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 3) การจัดลำดับของเนื้อหา มีความเหมาะสม ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี 4) มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และความชัดเจน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในการเรียนการสอนได้ง่ายขึ้น 5) การใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถใช้เป็นฐานและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรได้เหมาะสม 6) การจัดกิจกรรมในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีความครอบคลุมเนื้อหาดี 7) เวลาที่ใช้ในแต่ละ

แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมดี 8) การเขียนความเป็นมาของหลักสูตรมีความชัดเจน สามารถแสดงจุดเน้นของหลักสูตรได้ดี อีกทั้งยังมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอน 9) การเขียนวัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับความเป็นมาของหลักสูตร และมีความชัดเจน สามารถแสดงสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิดกับนักเรียนได้เหมาะสม 10) การเรียบเรียงเนื้อหา มีความสอดคล้อง และครอบคลุมสาระการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แต่ควรปรับให้น้อยลงเนื่องจากในการเรียนรู้หากนักเรียนได้รับเนื้อหาสาระมากเกินไปจะทำให้เกิดความเบื่อหน่ายได้ อีกทั้งมีข้อกำหนดเรื่องเวลาเป็นจืดจางจัด ซึ่งเมื่อปรับเนื้อหาให้น้อยลงในแต่ละเรื่องจะสามารถเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ และ 11) การกำหนดหลักการวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1.2 การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) นักเรียนที่เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากร (เป็นตัวแทนนักเรียนจากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, โรงเรียนมัธยมศึกษา วัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร และ โรงเรียนมัธยมศึกษา สาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา) เพื่อศึกษาข้อมูลจริงเกี่ยวกับ ความสามารถทางวิชาภาษาไทย ความต้องการและความสนใจ รวมถึงสภาพปัญหาด้านการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ซึ่งมีข้อสรุปจากข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม มีการระดมความคิดเห็นให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นกิจกรรมที่ดี เนื่องจากได้เสริมสร้างทักษะทางสังคมควบคู่กับการเสริมสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนและสมาชิกภายในกลุ่ม อีกทั้งทำให้นักเรียนได้ค้นพบความถนัด ความสามารถของตนเอง รวมถึงเป็นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมเช่น ความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้กับเพื่อนนักเรียน 2) ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายด้วยตนเอง มากกว่าการนั่งฟังในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว 3) ควรนำความรู้และการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ มาสอนอยู่เสมอ และควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เชื่อมโยงความรู้ไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เรียนมีการเตรียมความพร้อมและรู้เท่าทันเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ 4) ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้สนุกและมีชีวิตชีวา เนื่องจากวิชาภาษาไทยเป็นวิชาพื้นฐาน และต้องอ่านหนังสือและท่องจำมาก จึงทำให้เกิดการเบื่อหน่ายได้ และทำให้นักเรียนสนุกในการเรียนไม่เครียด 5) ครูทุกรายวิชาควรจัดให้มีการประเมินผลก่อนเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ตรวจทานความรู้เบื้องต้นของตนเอง เพื่อที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองในสิ่งที่ไม่รู้ไม่เข้าใจให้มีความเข้าใจชัดเจนมากยิ่งขึ้น 6) ครูทุกรายวิชาเอาใจใส่และให้กำลังใจนักเรียนในการเรียนการสอน และควรชื่นชมนักเรียนอย่างสร้างสรรค์ เพื่อเป็นการเสริมแรงให้นักเรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียนมากยิ่งขึ้น และทำให้นักเรียนได้รับความเป็นกันเอง และความเข้าใจจากครูมากขึ้น 7) การใช้นิทานพื้นบ้านเป็นหลักในการ

จัดการเรียนการสอนทำให้ การเรียนการสอนสนุกสนานไม่น่าเบื่อ และเสริมสร้างจินตนาการของนักเรียน 8) การฝึกให้นักเรียนได้พูดแสดงความคิดเห็น เป็นสิ่งที่ดี และช่วยเสริมสร้างทักษะการพูด การกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นประชาธิปไตย 9) การเรียนภาษาไทย โดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ ทำให้เกิดความรักที่จะเรียนวิชาภาษาไทยมากขึ้น เพราะสนุกไม่น่าเบื่อ 10) หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องหลวิชัยคาวิ ทำให้ นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ และอยากที่จะสืบสานต่อไป 11) ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนและนักเรียน หรือในลักษณะที่เรียกว่า เพื่อนสอนเพื่อน 12) ควรจัดหลักสูตรนิทานพื้นบ้านเรื่องอื่น ๆ ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มากขึ้น นักเรียนจะได้มีความรู้ความเข้าใจ และเรียนรู้อย่างสนุกสนาน และ 13) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรเน้นให้นักเรียนได้ศึกษาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายหรือการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเนื้อหาสาระที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น

1.3 การตรวจสอบความเหมาะสมแบบประเมินหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น นิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคาวิ โดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ฉบับร่าง โดยคณะผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน หลังจากที่ได้รับคำแนะนำข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ จากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น นิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคาวิ โดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($M = 4.88$) ในส่วนตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ 1) การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยปรับกิจกรรมโดยตั้งประเด็นปัญหาให้มีความน่าสนใจ และเป็นประเด็นคำถามที่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน สามารถเชื่อมสถานการณ์ เพื่อกระตุ้นการคิดของนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น 2) การจัดเนื้อหา ผู้วิจัยได้ปรับเนื้อหาที่มีความสอดคล้องและเสริมทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ในส่วนของกรวิเคราะห์คุณค่าผลงานกวีนิพนธ์ของ อังคาร กัลยาพงค์ ในการเชื่อมโยงและถ่ายโอนการเรียนรู้ในส่วนของคำประพันธ์ประเภทโคลอนแปด ให้นักเรียนได้ร่วมกันวิเคราะห์ เชื่อมโยงให้นักเรียนได้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์มากยิ่งขึ้นได้ และ 3) การปรับเปลี่ยนเวลาในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม และสามารถสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ได้สะดวกมากยิ่งขึ้น

1.4 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของ แผนการจัดการเรียนรู้ โดยคณะผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน (คณะผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกัน) ด้วยแบบสอบถามที่ ผู้วิจัยศึกษาตามวิธีสร้างของลิเคอร์ท (Likert's Summated Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 39) พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อแผนการจัดการเรียนรู้โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($M = 4.88$) ในส่วนที่ 2 ของ

แบบสอบถาม เป็นข้อคำถามปลายเปิดสำหรับการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ 1) การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ และสอดคล้องระหว่างเนื้อหา สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และผลการเรียนรู้ที่เหมาะสม แต่ควรมีการพิสูจน์อักษรการพิมพ์ให้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น 2) การเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังแสดงพฤติกรรมที่เสริมสร้างความตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นไปพร้อมกับทักษะทางสังคม 3) การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ แต่ควรปรับสาระการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ให้น้อยลงจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีความเหมาะสมกับการสอนมากยิ่งขึ้น 4) การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ และปัญหาเป็นหลักทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนได้ 5) การกำหนดสื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ 6) การกำหนดเอกสารประกอบแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ 7) การกำหนดวิธีวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ และ 8) การเขียนแผนการสอนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง อ่านง่าย และสื่อความหมายได้ชัดเจน และมีความเป็นไปได้สูงที่จะนำไปใช้เสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ให้กับนักเรียน

1.5 ผลการทดลองใช้ (Try-out) ผู้วิจัยได้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 4 แผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับการทดลองใช้ (Try-out) ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การพูดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง ไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น นิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิ โดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับกลุ่มตัวแทนประชากร 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) ผลการทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 รายบุคคล (1: 1) พบว่าจะแนะนำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของนักเรียน ได้คะแนน 12 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 40.00 เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น นิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิ โดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การพูดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง) และทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน พบว่านักเรียนได้เต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100 ในส่วนตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้นักเรียนเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ “ระยะเวลาในการแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มน้อยเกินไป ทำให้นักเรียนเกิดความสับสนที่จะสรุปเป็นความคิดรวบยอดของกลุ่ม” 2) ผลการทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 กลุ่มเล็ก (1: 10) พบว่าจะแนะนำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของนักเรียน พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 11.20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 37.33 เมื่อจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้ตามหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น นิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวี โดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การพูดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง) และทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 28.50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 95 ในส่วนตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้นักเรียนเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ “การพูดแสดงความคิดเห็น นักเรียนภายในกลุ่มไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและยังไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มเท่าที่ควร” และ“ข้อสอบหลังเรียนบางข้อยากเกินไป และบางข้อโจทย์ไม่ชัดเจน”

3) ผลการทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 กลุ่มใหญ่ (1: 20) พบว่า คะแนนการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 11.55 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 38.50 เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น นิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวี โดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การพูดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง) และทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 28.85 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 96.16 ในส่วนตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้นักเรียนเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ “การจัดกิจกรรมให้พูดแสดงความคิดเห็น เป็นเรื่องที่ทำให้นักเรียนได้กล้าแสดงความคิดเห็นต่อผู้อื่น ทั้งภายในกลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่หน้าชั้นเรียน และสามารถฝึกให้เป็นผู้ฟังที่ดีด้วย” “ข้อสอบหลังเรียนบางข้อยากเกินไป”

2. ผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวีโดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์

2.1 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Item Objective Congruence Index)

จากการตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน (ชุดเดียวกัน) ในแต่ละข้อของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน (ชุดเดียวกัน) ซึ่งในข้อคำถามที่มีค่า IOC > 0.5 หมายถึง เป็นข้อคำถามที่มีความตรงเชิงเนื้อหา ไปใช้ได้ทั้งหมดจำนวน 36 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1-6, 8, 9, 11-13, 15-16, 18,19, 21-26, 28,29, 31-36, 37, 38 และ 40-45 ในส่วนของข้อคำถามที่มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.5 มีจำนวนทั้งหมด 9 ข้อ ได้แก่ 7, 10, 14, 17, 20, 27, 30, 37 และข้อที่ 39 ซึ่งผู้วิจัยจะตัดข้อคำถามทั้ง 9 ข้อนี้ออกเพราะเป็นข้อคำถามที่ไม่มีความตรงเชิงเนื้อหา

2.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ด้วยการใ้กราฟเส้นเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนพบว่า คะแนนหลังเรียนของนักเรียนมีระดับคะแนนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนทุกคน

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิ โดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ โดยใช้สถิติทดสอบผลการเปรียบเทียบ (t-test for Dependent Samples) พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการตอบแบบสอบถามวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิ โดยการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ พบว่ามีค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น นิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิ โดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยรวมนักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.87$) ในส่วนตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้นักเรียนเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ “การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ ส่งเสริมให้กล้าพูดแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อผู้อื่น และที่ประชุม” , “การจัดกิจกรรมในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้กระตุ้นให้นักเรียนสนใจที่เรียนรู้ และบรรยากาศในการเรียนการสอนแบบธรรมชาติทำให้รู้สึกผ่อนคลายไม่ตึงเครียด” , “การฟังนิทานทำให้นักเรียนนึกถึงสมัยยังเป็นเด็ก ๆ สนุกสนานและมีความสุข” , “เด็กทุกคนชอบฟังนิทาน ดังนั้นการใช้นิทานมาจัดกิจกรรมการเรียนสอนทำให้นักเรียนมีความสุข และอยากเรียนรู้” , “การเรียนรู้หลักการอ่านจับใจความสำคัญทำให้สามารถประยุกต์ใช้ในการอ่านเนื้อหา และจับใจความสำคัญของเรื่องอื่น ๆ ในวิชาอื่น ๆ ได้” , “กิจกรรมสรุปความรู้จากเนื้อหาโดยการให้แสดงบทบาทสมมติทำให้เข้าใจเนื้อหาได้อย่างลึกซึ้ง และสามารถตีความหมายของเนื้อหาตามความคิดของตัวเองได้ดี” , “การแต่งกลอนแปดทำให้เกิดจินตนาการที่กว้างไกล และเชื่อมโยงความรู้พร้อมกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนเพิ่มเติมลงไปได้” , “ควรนำนิทานพื้นบ้านเรื่องอื่น ๆ มาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น” , “การสรุปเนื้อหาของบทเรียนด้วยการแต่งเป็นกลอนแปดทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น” , “ได้อ่านบทกวีนิพนธ์เรื่อง“วิมานน้ำค้าง” ของอังคาร กัลป์ยาณพงศ์ ทำให้จินตนาการกว้างไกล และเข้าใจความงามของภาษาอย่างชัดเจน” , “อยากเรียนด้วยนิทานแบบนี้อีกหลาย ๆ บทเรียน” และ “ฟังเข้าใจว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นมีคุณค่าสำหรับเยาวชนรุ่นหลังอย่างพวกเรา”

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการพัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวีโดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวีโดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น นิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวี โดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด สืบเนื่องจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ากระบวนการ และขั้นตอนการสร้างหลักสูตรอย่างละเอียด ถี่ถ้วน และครบสมบูรณ์ อีกทั้งได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างหลักสูตร ทำให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 109-110) ที่กล่าวถึงเหตุผลและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นไว้ว่า การเรียนรู้ที่ดีควรจะเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวไปยังสิ่งที่ไกลตัว เพราะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถดูดซับได้เร็วกว่า จึงควรมีหลักสูตรระดับท้องถิ่นเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้ชีวิตจริงตามสภาพของท้องถิ่น ช่วยปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักและความผูกพันต่อท้องถิ่น และทรัพยากรท้องถิ่น โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยหลักสูตรท้องถิ่นสามารถเอาทรัพยากรท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งหลายมาใช้ในการเรียนการสอนได้ ตลอดจนนิภา เพชรสม (2542 : 145-146) ได้กล่าวว่า การพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นว่าหมายถึง รูปแบบการเรียนการสอนที่นำเอาเนื้อหาสาระและวิธีการสอนของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน วิธีการสอนของภูมิปัญญาท้องถิ่นได้แก่ การเล่าเรื่อง การบอก การเทศน์ การให้ปฏิบัติจริง การให้ทำเลียนแบบ การให้ลองผิดลองถูก การให้ศึกษาด้วยตนเอง และการสอนแบบกลุ่ม

อีกทั้งผู้วิจัยยังได้ศึกษาข้อมูลเชิงลึกจากการจัดการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้บริหาร/ประธานกรรมการสถานศึกษา/คณะครู เพื่อลงมติให้ข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญในการบริหารหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 159) กล่าวว่า การบริหารและดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรผู้บริหารจะเป็นแกนนำโดยมีผู้ช่วยฝ่ายต่าง ๆ ครูวิชาการ ครูผู้สอน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตร เช่น กรรมการสถานศึกษา กรรมการบริหารหลักสูตร เป็นต้น พร้อมด้วยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group

Discussion) นักเรียนที่เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากร เพื่อศึกษาข้อมูลจริงเกี่ยวกับ ความสามารถทางวิชาภาษาไทย ความต้องการและความสนใจ รวมถึงสภาพปัญหาด้านการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่มีความตรงและสอดคล้องกับทั้งความต้องการของผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน และเมื่อนำข้อมูลมาสรุปจัดทำเป็นหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้าน อีกทั้งผู้วิจัยยังได้นำข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่าง ๆ มาปรับและประยุกต์ใช้เพื่อให้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นมีความสมบูรณ์สูงสุด สอดคล้องกับสมพงษ์ ลอยลม (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ พบว่า การสนับสนุน ส่งเสริมและนิเทศติดตามของผู้บริหารสถานศึกษาจะส่งเสริมผู้สอน โดยการจัดเอกสาร ให้คำแนะนำแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนด้านผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการสร้างแรงจูงใจโดยเชิญเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และนำคณะกรรมการเข้าร่วมกับกิจกรรมชุมชน และระดมการมีส่วนร่วมจากฝ่ายต่าง ๆ มาร่วมพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้มีความรู้ความสามารถด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน และนิเทศติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียน และสินทร อุ่นกอง (2546 : 164) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเมืองชุม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย พบว่า สภาพการดำเนินงานและบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ผ่านมาก่อนข้างน้อย ชุมชนไม่ให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากนัก อาจเป็นเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องเฉพาะและเห็นว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียน แต่ปัจจุบันชุมชนเริ่มเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนมากขึ้น เช่น เรื่องของภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ชุมชนได้ให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือโรงเรียน ในการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นไปช่วยสอนในวิชาเฉพาะ ถึงแม้จะมีปัญหาบ้างในเรื่องของความเชื่อมั่นของผู้ปกครองที่มีต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ ทำให้นักเรียน มีความสุขและรักที่จะเรียนรู้ ส่งผลเชิงบวกในการสนับสนุนให้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับกนิษฐา ชูจันทร์ (2541 : 58-59) ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ โดยใช้แกนนำในหน่วยการสอนที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติโดยใช้แกนนำในหน่วยการสอนมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติยังส่งเสริมและเสริมสร้างทักษะการพูด การอ่าน และการเขียนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงมากยิ่งขึ้นได้ สอดคล้องกับ

อำพร ศรีทรัพย์ (2540 : 94) ศึกษาความสนใจในการอ่านและการเขียนของนักเรียน จำนวน 30 คน ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ ผลการศึกษาพบว่า หลังการทดลองนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติมีความสนใจในการอ่านและการเขียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมถึงอำพร ศรีทรัพย์ (2540 : 68 ; อ้างใน Charlers Read, Y.Goodman, 1989 : 154) ศึกษาการสอนภาษาแบบธรรมชาติโดยสอนให้เด็กวาดภาพและเขียนเพื่อสื่อสาร โดยอิสระไม่บังคับที่จะต้องเขียนสะกดให้ถูกต้องตั้งแต่ต้น เพื่อให้เด็กมีแรงจูงใจในการเขียนสื่อสาร ผลการศึกษาพบว่า ในระยะเริ่มต้นการเขียนเพื่อการสื่อสารจะคิดแบบการเขียนของตนเองขึ้น ตลอดจนกลมกลืนนิยาม (2540 : 34 ; อ้างใน Bobys, 1994 : 110) ศึกษาพัฒนาการการเรียนรู้หนังสือในชั้นตอนของเด็กก่อนอนุบาลจำนวน 21 คน ที่เรียนในห้องเรียนที่สอนภาษาแบบธรรมชาติ ผลการวิจัยพบว่า เด็กมีความเชื่อมั่นว่าตนสามารถอ่านและเขียนได้ และยังพบว่าความเข้าใจในการอ่าน การเขียน และการคิดของเด็กพัฒนาขึ้นด้วย และประเทือง สุภาสอน (2551 : 137) ศึกษาผลการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อความสามารถทางภาษาและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ความสามารถทางการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การประเมินผลการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิโดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ด้วยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิโดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ โดยใช้สถิติทดสอบผลการเปรียบเทียบ (*t-test for Dependent Samples*) พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยได้ทดลองใช้ (Try-out) หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับกลุ่มตัวแทนประชากร 3 กลุ่ม โดยผู้วิจัยได้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 4 แผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับการทดลองใช้ (Try-out) ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การพูดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง ไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิ โดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ ทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐาน จากสถานการณ์การจัดการเรียนการสอนจริงถึง 3 กลุ่ม ทำให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนของ

กระบวนการจัดการเรียนการสอน การใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตรด้วยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และหลังเรียน พร้อมกับสามารถนำผลคะแนนการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งก่อนเรียน และหลังเรียนมาปรับปรุง และประยุกต์ใช้ในการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นกับกลุ่มตัวอย่างจริงได้อย่างเหมาะสมมากที่สุด สอดคล้องกับนุสรา กฤษณะเสรี (2540 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชา ท 031 นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดราชบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชา ท 031 นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนหนองโพวิทยา อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ที่เลือกเรียนรายวิชา ท 031 นิทานพื้นบ้าน จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย 1)เอกสารประกอบหลักสูตรรายวิชา ท 031 นิทานพื้นบ้าน 2)แบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน 3)แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 4)แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5)แบบประเมินวัดเจตคติ ผลการวิจัยปรากฏว่าเอกสารประกอบหลักสูตรรายวิชา ท 031 นิทานพื้นบ้าน มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้สอน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ค่าเฉลี่ย 78.85) และนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนอยู่ในระดับค่าเฉลี่ย 4.17 และสุพจน์ สุทธิศักดิ์ (2539: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น รายวิชา ท 031 นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น รายวิชา ท 031 นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เลือกเรียนรายวิชา ท 031 นิทานพื้นบ้าน จำนวน 18 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า เอกสารประกอบหลักสูตรรายวิชา ท 031 นิทานพื้นบ้าน มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้สอนเนื่องจากนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดและมีเจตคติต่อรายวิชาอยู่ในระดับสูง

3. การใช้แบบสอบถามวัดเจตคติของนักเรียนประเมินผลการใช้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิโดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ พบว่าเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น นิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคำวิ โดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตน โกสินทร์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น นักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจาก พื้นฐานของนักเรียนหรือของเยาวชนทุกคน มีความสนใจ ชอบและรักในการฟังนิทาน ซึ่งนิทานสามารถสร้างสรรค์จินตนาการให้กับเยาวชนทุก ๆ คนได้ อีกทั้งสามารถปลูกฝังลักษณะนิสัย รวมไปถึงจิตใจที่ดีงามได้จากการฟังนิทาน รวมถึงสามารถสร้างพัฒนาการที่ดีให้กับเด็กได้ สอดคล้องกับ ทิพย์สุดา นิลสินธพ (2534 : 80-82) กล่าวถึง การเลือกนิทานสำหรับเด็กว่า ผู้เล่านิทานควรได้ศึกษาและมีความรู้ดังต่อไปนี้

1) ความสนใจของเด็ก คว้าเด็กในวัยไหนชอบนิทานประเภทใด ความยาวของนิทานควรเหมาะสมกับวัย และช่วงสมาธิของเด็ก นิทานบางเรื่องสนุกแต่ยาวมาก เด็กอาจหมดความอดทนในการฟัง 2) เนื้อหาในนิทานสอดคล้องกับชีวิตอะไรให้กับเด็ก ปลูกฝังคุณธรรม และคุณค่าหรือไม่มากนักเพียงใด และ3) ควรเลือกรูปภาพประกอบนิทาน ที่มีขนาดพอเหมาะสมควรชัดเจนมีสีสันสวยงามเพื่อดึงดูดความสนใจ ภาพควรสื่อความหมายหรือสร้างอารมณ์ได้อย่างชัดเจน เด็กจะชอบภาพลายเส้นมากกว่าภาพเลียนแบบของจริงหรือภาพเหมือน รวมถึงอุบล เวียงสมุทร (2550 : 70-72) ที่ทำวิจัยผลการปฏิบัติกิจกรรมการเล่านิทานด้วยเทคนิคการสร้างหนังสือเล่มใหญ่ ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่ส่งผลต่อความสนใจการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานด้วยหนังสือเล่มใหญ่ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติมีการพัฒนาการเขียนสูงขึ้น และยีนง แปรการिया (2548 : 51) ทำการวิจัยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมนิทานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสันกำแพงปลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมนิทานนักเรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาไทย ในภาพรวมทุกเนื้อหาสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีนักเรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาไทย ในภาพรวมทุกเนื้อหาสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นอยู่ในช่วงร้อยละ 49.10-57.20 โดยความสามารถการแต่งนิทานจากตัวละครที่กำหนดให้มีการเพิ่มสูงสุดร้อยละ 57.20 คะแนนเนื้อหาการแต่งนิทานจากชื่อเรื่องที่กำหนดให้ร้อยละ 49.10

ตลอดจนการนำนิทานซึ่งถือเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นกลับมาจัดการเรียนการสอนให้กับเยาวชน ยังช่วยสะท้อนภาพชีวิตของบรรพบุรุษให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง ทำให้เกิดความรู้สึกตระหนักที่จะร่วมกับอนุรักษ์และธำรงนิทานพื้นบ้านซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป สอดคล้องกับจันทร์เพ็ญ เรื่องสวัสดิ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง พิษสมุนไพรรักษาในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดโคกขี้หนอน อำเภอพานทองจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ได้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง พิษสมุนไพรรักษาในท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีความเหมาะสม นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องพิษสมุนไพรรักษาในท้องถิ่น สูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับสมุนไพรมีทักษะกระบวนการทำงานทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รู้จักวางแผนและแก้ปัญหาในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงาน เห็นคุณค่าของการทำงาน มีความขยัน อดทน ซื่อสัตย์ เกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาในท้องถิ่น สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อยู่ในระดับดีมาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1.1 หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคาวิโดยการเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตน โกสินทร์ ที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นเพียงหน่วยเรียนเดียวในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 จึงทำให้มีข้อจำกัดเรื่องของการเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้นหากมีการนำหลักสูตรไปใช้ควรปรับเนื้อหาให้เพิ่มมากขึ้น ขยายเวลา และเพิ่มเป็นอีกหนึ่งหน่วย หรือเพิ่มอีกหลายหน่วย การเรียนรู้ หรือจัดทำหลักสูตรเป็นรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียน จะได้เกิดความรู้ความเข้าใจในวิถีชีวิตของตนและเกิดจิตสำนึกในการในการรักภูมิปัญญาท้องถิ่น และร่วมอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะนิทานพื้นบ้านของไทยให้คงอยู่สืบไป

1.2 นิทานพื้นบ้านเรื่องหลวิชัยคาวิ เป็นเพียงภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องที่มีความสนุกสนาน เหมาะสม และมีความสำคัญเรื่องหนึ่ง จากอีกหลาย ๆ เรื่องที่ บรรพบุรุษของเราได้สร้างสรรค์ไว้ ดังเช่น บทพระราชนิพนธ์ ละครนอก ในรัชกาลที่ ๒ ได้แก่ เรื่องสังข์ทอง, เรื่องไชยเชษฐ, เรื่องไกรทอง, เรื่องมณีพิชัย, และ เรื่องสังข์ศิลป์ชัย สามารถนำมาจัดทำเป็นหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านได้อย่างดีเยี่ยม จึงควรจัดทำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นนิทานพื้นบ้านในเรื่องอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ไปพร้อมจินตนาการ และปลูกฝังคุณธรรมให้กับเยาวชนไทยได้อย่างดีเยี่ยม

1.3 การเรียนการสอนภาษาไทยแบบธรรมชาติ ถือเป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งในการเพิ่มศักยภาพของการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจในเนื้อหาวิชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสามารถเพิ่มพูนทักษะการสื่อสารทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรนำการเรียนการสอนนี้ไปใช้สอนในเนื้อหาสาระอื่น ๆ ที่ค่อนข้างยาก หรือยาก ทำให้นักเรียนมีความรู้ และความเข้าใจที่ง่ายขึ้นได้ พร้อมกับมีความสุขในการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อีกต่อไป

2.2 ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากการเรียนรู้โดยใช้การเรียนการสอน
ภาษาไทยแบบธรรมชาติ กับการเรียนรู้แบบอื่น